

نام و نام خانوادگی:	کلاس:	دبیرستان:
---------------------	-------	-----------

۱. معنی چند واژه در مقابل آن صحیح است؟

«بارگی: اسب / باره: اسب / دد: جانور اهلی / جاه: درجه / گرد: پهلوان / هماورد: هم‌نشین / خیرخیر: بیهوده / تیز: سریع»

(۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

۲. در عبارت «هر که به رای ناصحان مقبول سخن، استظهار نجوید، درنگی نیفتد تا آن چه از موافقت سعادت بدو رسیده، ضایع شود و هر که از شعاع عقل غریزی بهره‌مند شد و استماع سخن را شعار ساخت، اقبال او چون سایه چاه پایدار باشد و دست جنگاور مریخ، صلاح نصرتش صیقل کند و قلم عطارد، منشور دولتش توفیق کند.» چند غلط املائی وجود دارد؟

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۳. کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) رستم پیاده به نبرد اشکبوس می‌رود و او را شکست می‌دهد.
- (۲) در نبرد میان رهام و اشکبوس، اشکبوس بر رهام پیروز می‌شود.
- (۳) طوس، پهلوانی ایرانی بود که قصد جنگیدن با اشکبوس را داشت.
- (۴) هنگامی که کیخسرو در توران پادشاه بود، افراسیاب پادشاه ایران بود.

۴. معنی همه واژه‌ها کاملاً درست است به جز واژه گزینه.....

- (۱) ویله کردن: ناله کردن، نعره زدن، فریاد زدن
- (۲) افسون: حيله کردن، سحر کردن، جادو کردن
- (۳) بسنده: کافی، شایسته، کامل، سزاوار
- (۴) سالار: سردار، حکیم، سپهسالار، دارای شغل بزرگ

۵. معنی واژه‌های «درع - افسر - زره - نظاره» در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) زره - دیهیم - جامه جنگی - تماشاگر
- (۲) جامه جنگی از حلقه‌های آهن - دستبند شاهی - نوعی جامه جنگی - انتظار
- (۳) زره - بزرگ - درع - بیننده
- (۴) جامه جنگی از حلقه‌های آهن - تاج - سرنیزه - نظر کردن

۶. در کدام گزینه غلط املائی نمی‌بینید؟

- (۱) اصطلاح ادبی - هنگامه آزمون - سمند سرافراز - زره و گرز
- (۲) سهراب و هجیر - درع سواران - برخواست و بلند شد - جذب
- (۳) امثال و حکم - عزم و رزم - خطه نقض - سالخورده
- (۴) عنان و سنان - سراسیمه - مایع ننگ - رعد خروشان

۷. معنی واژه «رنگ» در کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) که هم رزم جستی، هم افسون و رنگ
 - (۲) نهان با تو صد گونه رنگ آورد
 - (۳) گر بگویم که مرا حال پریشانی نیست
 - (۴) از رنگ زمانه و ز نیرنگ خسان
- نیامد ز کار تو بر دوده ننگ
زبون گیردت گر به چنگ آورد
رنگ رخسار خبر می‌دهد از سر ضمیر
غصه چه خوری، بنوش از این نارنگی

۸. «امثال و حکم» اثر کیست؟ و «جذبه» تخلص کدام شاعر است؟

- (۱) دهخدا - مرتضی آوینی (۲) معین - محمود شاهرخی (۳) دهخدا - محمود شاهرخی (۴) معین - مرتضی آوینی

۹. در همه ابیات، آرایه «اغراق» را می‌توان یافت؛ به جز گزینه.....

- (۱) به بارگاه تو چون باد را نباشد بار
 - (۲) با ساربان بگویند احوال آب چشمم
 - (۳) به زیورها بیاریند وقتی خوبرویان را
 - (۴) ملک جمشید ندارم که ز تو بوسه خرم
- کی اتفاق مجال سلام ما افتد
تا بر شتر نبندد محمل به روز باران
تو سیمین تن چنان خوبی که زیورها بیارایی
اینک اینک من و دل، گر به دلی خرسندی

۱۰. در همهٔ ابیات زیر، به جز بیت صنعت « تضاد » به کار رفته است.

- (۱) آن نشنیدید که یک قطره اشک
صبحدم از چشم یتیمی چکید
- (۲) دوست نگردند فقیر و غنی
یار نباشند شقیّ و سعید
- (۳) گاه درخشید و گهی تیره ماند
گاه نهان گشت و گهی شد پدید
- (۴) من گهر ناب و تو یک قطره آب
من ز ازل پاک و تو پست پلید

۱۱. در میان واژگان « عتیب - شکیب - جهیز - حجیب - سلیح - رقیب - شهید »، چند واژهٔ «مُمال» دیده می‌شود؟

- (۱) شش (۲) پنج (۳) چهار (۴) سه

۱۲. در همهٔ گزینه‌ها «دو حرف اضافه برای یک متمم» دیده می‌شود؛ به جز

- (۱) کمان به زه را به بازو فگند / به بند کمر بر بزد تیر چند
(۲) به رستم بر آنکه بیارید تیر / تهمتن بدو گفت: بر خیره‌خیر
(۳) نمااند ایچ با روی خورشید رنگ / به جوش آمده خاک بر کوه و سنگ
(۴) به سهراب بر تیرباران گرفت / چپ و راست جنگ سواران گرفت

۱۳. بیت «همی رفت و سهراب با او به هم / بیامد به درگاه دژ، گژدهم» بیشتر ناظر بر کدام ویژگی حماسه است؟

- (۱) داستانی (۲) قهرمانی (۳) قومی و ملی (۴) خرق عادت

۱۴. در کدام بیت به زمینهٔ «قومی و ملی» حماسه اشاره شده است؟

- (۱) دریدم جگرگاه دیو سپید / ندارد بدو شاه از این پس امید
(۲) تهمتن گز اندر کمان راند زود / بر آن سان که سیمغ فرموده بود
(۳) بخندید رستم به آواز گفت / که بنشین به پیش گران‌مایه جفت
(۴) بدو داد شاه اختر کاویان / بر آن سان که بودی به رسم کیان

۱۵. کدام ابیات بیانگر «تحقیر و تمسخر» هستند؟

- الف) تهمتن بر آشفتم و با توس گفت
ب) تو قلب سپه را به آیین بدار
پ) هم‌اکنون تو را ای نبرده‌سوار
ت) یکی تیر زد بر بر اسپ اوی
ث) پیاده ندیدی که جنگ آورد
- که ره‌ام را جام باده است جفت
من اکنون پیاده کنم کارزار
پیاده بیاموزمست کارزار
که اسپ اندر آمد ز بالا به روی
سر سرکشان، زیر سنگ آورد؟
- (۱) الف - پ (۲) الف - ب (۳) پ - ث (۴) ت - ث

۱۶. مفهوم بیت «همه تیغ و ساعد ز خون بود، لعل / خروشان دل خاک، در زیر نعل» با مفهوم کدام بیت تناسب ندارد؟

- (۱) بجوششید دشت و بتوفید کوه
(۲) همی گرز بارید همچون تگرگ
(۳) همی ساختند آن دو لشکر نبرد
(۴) چو خورشید با رنگ دیبای زرد
- ز بانگ سواران هر دو گروه
آبر جوشن و تیر و بر خود و ترگ
برآمد همی تا به خورشید گرد
ستم کرد بر تودهٔ لاژورد

۱۷. مفهوم بیت «سر گرگ باید هم اول برید / نه چون گوسفندان مردم درید» در همه گزینه‌ها دیده می‌شود به جز.....

- ۱) چو گرگ خبیث آمدت در کمند بکش ورنه دل برکن از گوسفند
- ۲) کنون کوش کاب از کمر درگذشت نه وقتی که سیلاب از سر، گذشت
- ۳) علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد دریغ سود ندارد چو رفت کار از دست
- ۴) چون ناداری ناخن درتده تیز با ددان آن به که کم گیری ستیز

۱۸. مضمون بیت «نیامد به دامم به سان تو گور / ز چنگم رهایی نیابی مشور» در کدام بیت دیده نمی‌شود؟

- ۱) دامن دولت چو به دست افتاد گر بهلی (=رها کنی) باز نیاید به دست
- ۲) دیر آمدی ای نگار سرمست زودت ندهیم دامن از دست
- ۳) گرم دشمن شوی ور دوست گیری نخواهم دستت از دامن گسستن
- ۴) دامن دوست به صد خون دل افتاد به دست به فسوسی که کند خصم، رها نتوان کرد

۱۹. مفهوم بیت «نباشی بس ایمن به بازوی خویش / خورد گاو نادان، ز پهلوی خویش» با کدام گزینه متناسب است؟

- ۱) تو خود از خویش کی رسی به خدای که تو را خود ز خود جدایی نیست
- ۲) بالشکرت چه حاجت رفتن به جنگ دشمن؟ تو خود به چشم و ابرو بر هم زنی سپاهی
- ۳) چو دیدم بر سر تاج زر خود، شمع را لرزان یقینم شد که خواب امن با دولت نمی‌باشد
- ۴) نبسته جز بدی من، کمر به کینه مرا ز سنگ گوهر خود، نالد آگینه مرا

۲۰. کدام گزینه مفهوم متفاوت با سایر گزینه‌ها دارد؟

- ۱) اگر یاورت پاک یزدان بود به کام تو خورشید گردان بود
- ۲) بکوشید و بیکار مردان کنید پناه از بلاها به یزدان کنید
- ۳) به نیروی یزدان نیکوی دهش کزین کوه آتش نیابم تپش
- ۴) ز گیتی به یزدان پناهی و بس که دارنده اویست و فریادرس

پاسخ تشریحی آزمون

۱. گزینه ۱ ← دد: جانور درتده، مانند شیر و پلنگ و گرگ / هماورد: حریف، رقیب / خیرخیر: سریع.
۲. گزینه ۱ ← «سلاح» صحیح است.
۳. گزینه ۴ ← هنگامی که افراسیاب در توران پادشاه بود، کیخسرو پادشاه ایران بود. (پادشاهان دو کشور را اشتباه نگیرید)
۴. گزینه ۴ ← سالار: سردار، سپهسالار، آنکه دارای شغلی بزرگ و منصبی رفیع باشد، حاکم (نه حکیم!)
۵. گزینه ۱ ← درع: جامه جنگی که از حلقه‌های آهنی سازند، زره / افسر: تاج، دیهیم، کلاه پادشاهی / زره: جامه‌ای جنگی دارای آستین کوتاه و مرکب از حلقه‌های ریز فولادی که آن را به هنگام جنگ بر روی لباس‌های دیگر می‌پوشیدند / نظاره: تماشاگر، بیننده.
۶. گزینه ۱ ← شکل صحیح واژگان غلط سایر گزینه‌ها: گزینه ۲: برخاست / گزینه ۳: خطه نغز / گزینه ۴: مایه ننگ
۷. گزینه ۳ ← معنی «رنگ» در گزینه ۳: رنگ، لون، فام / معنی «رنگ» در سایر گزینه‌ها: حيله و نیرنگ.
۸. گزینه ۳ ← «امثال و حکم» اثر «علی اکبر دهخدا» و «جذبه» تخلص «محمود شاهرخی» است.
۹. گزینه ۴ ← اغراق‌ها: گزینه ۱: حتی باد هم اجازه ورود به بارگاه معشوق را ندارد / گزینه ۲: روز گریه عاشق همچون روزی بارانی است / گزینه ۳: معشوق آن قدر زیبا و جذاب است که زیورها را می‌آراید و زیباتر می‌کند.
۱۰. گزینه ۱ ← تضاد سایر گزینه‌ها: گزینه ۲: فقیر با غنی و شقی با سعید / گزینه ۳: درخشش با تیرگی و نمان با پدید / گزینه ۴: گهرناب با قطره اشک و پاک با پلید.
۱۱. گزینه ۳ ← چهار واژه «ممال»: عتیب - جهیز - حجیب - سلیح.
۱۲. گزینه ۳ ← دو حرف اضافه برای یک متمم سایر گزینه‌ها به ترتیب: به بند کمر بر / به رستم بر / به سهراب بر.
۱۳. گزینه ۱ ← این بیت گزارشی از حرکت سهراب و گردآفرید و آمدن گزدهم به در قلعه می‌دهد؛ پس داستانی است!
۱۴. گزینه ۴ ← گزینه ۱ و ۲: زمینه خرق عادت / گزینه ۳: زمینه داستانی / گزینه ۴: اختر کاویان و رسم کیان «زمینه قومی و ملی»
۱۵. گزینه ۱ ← «تحقیر و تمسخر» در ابیات «الف - پ» آمده است.
۱۶. گزینه ۴ ← مفهوم گزینه چهار: طلوع خورشید / مفهوم صورت سؤال و دیگر گزینه‌ها: سهمگین بودن نبرد و مبارزه.
۱۷. گزینه ۴ ← مفهوم گزینه چهار: پرهیز از مبارزه با قدرتمندتر از خود / مفهوم صورت سؤال و دیگر گزینه‌ها: باید جلوی ظلم و اتفاق بد را از ابتدا گرفت و همیشه پیشگیری بهتر از درمان است.
۱۸. گزینه ۱ ← مفهوم صورت سؤال و گزینه ۲ و ۳ و ۴: رها نکردن / گزینه یک: اغتنام فرصت و بهره‌گیری از بخت و اقبال
۱۹. گزینه ۴ ← مفهوم صورت سؤال و گزینه چهار: از ماست که بر ماست / مفهوم سایر گزینه‌ها: گزینه ۱: اسیر نفس، راهی به مراتب قرب ندارد / گزینه ۲: چشم و ابروی معشوق، بهترین سلاح جنگ هستند / گزینه ۳: تقابل آسایش با دولتمندی.
۲۰. گزینه ۲ ← در همه گزینه‌ها پناه بردن به خدا و یاری خواستن از او دیده می‌شود؛ پس باید به سراغ مفهوم دیگری برویم / گزینه ۱ و ۳ و ۴: فرجام نیک پناه بردن به خدا / گزینه ۲: فقط توصیه به پناه بردن به خدا در بلاهاست.